

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu**

Wrocław, dnia ...30..lipca 2009 r.

**Pan
Andrzej Latuszek
Prezes
Zarządu Przedsiębiorstwa Energetyki
Ciepłej Sp. z o.o.
w Jeleniej Górze**

P/09/186
LWR-410-11-09/2009

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu skontrolowała funkcjonowanie Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Jeleniej Górze w latach 2006-2008, zwanego dalej „PEC” lub „Spółką”.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 6 lipca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Zarządowi Spółki niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie funkcjonowanie PEC w latach 2006-2008 pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, polegających na nierzetelnym sporządzaniu i nieterminowym przedkładaniu Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach publicznych oraz uwidacznianiu części zmian dotyczących Spółki w Krajowym Rejestrze Sądowym po upływie wymaganego terminu.

1. Spółka została utworzona w dniu 1 lipca 1997 r., w wyniku przekształcenia Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej w Jeleniej Górze w trybie przewidzianym art.14 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej². Według stanu na koniec 2008 r.

¹ Dz.U. z 2007 r. nr 231, poz. 1701

² Dz.U. z 1997 r. nr 9, poz.43 ze zm.

kapitał zakładowy PEC wynosił 24.686 tys. zł, dzielił się na 24 686 udziałów po 1 tysiąc złotych każdy i w całości należał do Gminy Jelenia Góra (miejskiej), zwanej dalej „Gminą”. W badanym okresie kapitał ten uległ zwiększeniu o 141,0 tys. zł, poprzez wniesienie przez Gminę aportu w postaci zewnętrznych sieci ciepłowniczych wraz z przyłączami o wartości 140,2 tys. zł oraz środków pieniężnych w kwocie 0,8 tys. zł.

Przedmiotem działalności Spółki, zgodnie z jej umową³ oraz zapisami Krajowego Rejestru Sądowego (KRS)⁴, było zaspokajanie potrzeb mieszkańców Jeleniej Góry w energię ciepłą do celów ogrzewania oraz produkcja energii cieplnej i elektrycznej. Działalność ta w świetle uregulowań art. 7 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁵ stanowiła realizację zadań własnych Gminy. Przypisany zakres działalności znalazł odzwierciedlenie w strukturze dochodów PEC. Łączne przychody związane z produkcją i dystrybucją energii cieplnej, produkcją energii elektrycznej oraz z inwestycji własnych na potrzeby produkcji energii, wynosiły: 27.738,9 tys. zł w 2006 r., 26.373,0 tys. zł w 2007 r. i 26.188,6 tys. zł w 2008 r., co stanowiło odpowiednio: 95,5%, 96,7% i 94,4% przychodów ogółem Spółki.

2. Spółka za poszczególne lata w badanym okresie 2006-2008 uzyskiwała dodatni wynik finansowy, choć zysk netto za 2008 r. w kwocie 53,5 tys. zł był niższy o 82,2 tys. zł, o 60,6% w stosunku do 2007 r. W 2008 r. odnotowano pogorszenie wyników ze sprzedaży wykazując stratę w kwocie 552,4 tys. zł przy zysku na poziomie 254,2 tys. zł w 2007 roku. Uzyskane w 2008 r. przychody ze sprzedaży w kwocie 26.873,9 tys. zł kształtowały się na podobnym poziomie do 2007 r. (26.807,4 tys. zł) przy jednoczesnym wzroście kosztów o 873,1 tys. zł (z 26.553,2 tys. zł w 2007 r. do 27.426,3 tys. zł w 2008 r.), głównie ze względu na wzrost cen materiałów i energii. Znalazło to odzwierciedlenie w spadku wskaźnika rentowności netto określającego udział zysku w przychodzie ze sprzedaży z 0,51 w 2007 r. do 0,20 w 2008 r. tj. o 60,8%. Pogorszeniu uległ także wskaźnik szybkości obrotu należności z 57 dni w 2006 r., do 67 dni w 2007 r. i do 73 dni w 2008 r., co wskazuje na trudności w egzekwowaniu należności. Pozostałe wskaźniki ekonomiczne kształtowały się na właściwym poziomie i wykazywały pozytywną tendencję. Wskaźnik ogólnej oceny finansowej wykazał tendencję wzrostową z 0,94 w 2006 r., do 1,13 w 2007 r. i 1,48 w 2008 r. W badanym okresie 2006-

³ umowa Spółki przyjęta uchwałą nr V/2/2003 Zgromadzenia Wspólników PEC z dnia 26 listopada 2003r. ze zm.;

⁴ W dniu 14 lipca 2001r. Spółka została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym pod Nr KRS: 0000034550;

⁵ Dz.U. z 2001r. nr 142, poz.1591 ze zm.;

2008 zwiększeniu uległ także wskaźnik ogólnej płynności określający stopień pokrycia zobowiązań bieżących majątkiem obrotowym odpowiednio z 2,65 do 2,67 i do 3,07.

3. Ze względu na rodzaj prowadzonej działalności związany z produkcją i zaopatrzeniem w energię ciepłą, przepis art.132 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (PZP)⁶, uprawniał Spółkę do stosowania procedur przewidzianych w tej ustawie dla zamówień sektorowych. W świetle uregulowań art. 133 ust. 1 PZP wobec tego rodzaju zamówień nie było obowiązku stosowania tej ustawy, jeżeli wartość zamówienia była niższa od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art.11 ust. 8 PZP⁷, tj. od 412 tys. euro dla dostaw i usług (poprzednio 422 tys. euro) i od 5.150 tys. euro dla robót budowlanych (poprzednio 5.278 tys. euro). Ponadto art. 138a ust. 1 PZP przewidywał zwolnienie ze stosowania tej ustawy wobec zamówień na dostawy paliwa do wytwarzania energii cieplnej niezależnie od ich wartości (w przypadku Spółki miału węglowego).

W badanym okresie 2006-2008 PEC udzieliło łącznie 12 zamówień na kwotę 3.687,1 tys. zł, z których każde spełniało wymóg zaliczenia do grupy zamówień sektorowych, a ich wartość nie przekraczała wskazanych wyżej progów, co zwalniało Spółkę ze stosowania PZP. Zakupiono także 124,4 tys. ton miału węglowego za kwotę 22.365,0 tys. zł. Należy przy tym podkreślić, że pomimo zwolnienia ze stosowania PZP, zamówień tych udzielono z zastosowaniem procedur przetargowych według własnych zasad polegających głównie na kierowaniu pisemnych zaproszeń do potencjalnych oferentów i wyborze oferty najkorzystniejszej cenowo spośród spełniających wymogi ustalone w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ). Takie postępowanie wpływało na racjonalne i gospodarne wydatkowanie środków finansowych na realizację zadań.

Kontrola ujawniła natomiast nieprawidłowości w sporządzaniu i przekazywaniu Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach przewidzianych w art. 98 PZP. W sprawozdaniach za 2006, 2007 i 2008 rok ujęto zamówienia o wartości poniżej 14 tys. euro, choć rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 2006 r. w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o oddzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania⁸ nie przewidywało wykazywania

⁶ Dz.U. z 2007r. nr 223, poz.1655 ze zm.;

⁷ od 1.01.2008 r. rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 2007 r. (Dz.U. Nr 241, poz. 1762), poprzednio z 19 maja 2006 r. (Dz.U. Nr 84, poz. 604)

⁸ Dz.U. nr 155, poz. 1110 ze zm. - załącznik nr 2 – wzór sprawozdania o udzielonych zamówieniach sektorowych

takich zamówień. Ponadto sprawozdania te przekazano odpowiednio z opóźnieniem 109 dni, 33 dni i 72 dni w stosunku do wymaganego terminu – do 1 marca następnego roku.

4. W badanym okresie 2006-2008 Spółka dzierżawiła część majątku (place manewrowe, pomieszczenia biurowe i magazynowe, miejsca na platformach kominów na instalację anten i urządzeń telekomunikacyjnych) na rzecz innych podmiotów gospodarczych ustalając w sposób właściwy wysokość czynszu dzierżawnego, w kwotach zbliżonych do aktualnych wartości rynkowych obowiązujących na terenie Gminy. Odnotowano wzrost uzyskanych dochodów z dzierżawy z 157,3 tys. zł w 2006 r. do 175,1 tys. zł w 2007 r. i do 224,3 tys. zł w 2008 r. Należności z tytułu czynszu dzierżawnego były regulowane w zasadzie w terminach umownych. Zaległości na koniec 2008 r. w kwocie 13,3 tys. zł zostały wyegzekwowane do lutego 2009 r. z pobraniem należnych odsetek za zwłokę.

5. Kontrola wykazała, że członkowie Zarządu PEC zostali powołani z zachowaniem wymogów art. 10a ust. 6 ustawy o gospodarce komunalnej, tj. przez Radę Nadzorczą w drodze uchwały. W badanym okresie 2006-2008 wysokość ich wynagrodzenia miesięcznego wynosiła od 6,5 tys. zł do 10,9 tys. zł i nie przekraczała górnej granicy ustalonej art. 8 pkt. 1 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi⁹ (zwanej potocznie ustawą „kominową”) w wysokości do 16,0 tys. zł w 2006 r., do 16,9 tys. zł w 2007 r. i do 18,6 tys. zł w 2008 r.¹⁰. Także łączna kwota świadczeń dodatkowych wypłaconych członkom Zarządu Spółki w wysokości od 8,8 tys. zł do 22,2 tys. zł rocznie z tytułu m.in. ryczałtu samochodowego, dopłaty do wypoczynku, talonów na święta nie przekraczała górnej granicy ustalonej wskazaną wyżej ustawą w wysokości od 32,0 tys. zł do 37,2 tys. zł rocznie¹¹. NIK zwraca uwagę na niekorzystne dla Spółki ustalenie zasad wypłaty odprawy dla członków Zarządu przewidzianej art. 12 ustawy kominowej w wysokości do 3-krotności wynagrodzenia miesięcznego w przypadku odwołania ze stanowiska¹², co w odniesieniu do aktualnego składu Zarządu stanowi zobowiązanie w kwocie 65,2 tys. zł. W umowach z członkami Zarządu ustalono bowiem obowiązek wypłaty tej odprawy, choć przepis art. 12 ustawy kominowej przewidywał jedynie taką możliwość. W konsekwencji Spółka będzie zobowiązana do wypłaty tej odprawy niezależnie od sytuacji, w której nastąpi odwołanie ze stanowiska, także w przypadku

⁹ Dz.U. nr 26, poz.306 ze zm. - zwana potocznie „ustawą kominową”

¹⁰ 6-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa GUS

¹¹ dwunastokrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa GUS

¹² także w przypadku rozwiązania umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej z innych przyczyn niż naruszenie podstawowych obowiązków ze stosunku zatrudnienia

bezpośredniego powołania na inne stanowisko w jednostkach organizacyjnych Gminy, nawet na korzystniejszych warunkach finansowych. Sąd Najwyższy w swoim wyroku nr II PK 187/06 z 6 lutego 2007 r. stwierdził, że zwolniony z pracy członek zarządu, którego umowa przewiduje tylko możliwość przyznania odprawy, nie ma prawa żądać jej wypłaty na podstawie ustawy kominowej. W sposób niekorzystny dla PEC ustalono również zasady wypłacanych ze środków Spółki wynagrodzeń dla członków Rady Nadzorczej, w związku z brakiem uzależnienia wysokości wynagrodzenia od zaangażowania w pracę tego organu. W konsekwencji za okres 2006-2008 z tytułu wynagrodzeń dla członków Rady Nadzorczej Spółka poniosła wydatki w łącznej kwocie 244,8 tys. zł stanowiącej równowartość pełnych wynagrodzeń miesięcznych wszystkich członków Rady Nadzorczej, choć w 32 posiedzeniach odbytych w tym czasie, w 5 nie uczestniczył jeden z jej członków. Należy przy tym zauważyć, że w ciągu roku odbywało się 10-12 posiedzeń Rady Nadzorczej, co ustala średni wskaźnik na poziomie jedno posiedzenie w miesiącu. Stosowanie zasady potrąceń za nieobecność na posiedzeniu Rady Nadzorczej skutkowałoby ograniczeniem wydatków Spółki na ten cel o ok. 38,3 tys. zł¹³. Ponadto Adamowi S. wypłacono za grudzień 2008 r. całe wynagrodzenie miesięczne w kwocie 1.700 zł, choć z dniem 11 grudnia 2008 r. złożył rezygnację i nie uczestniczył w pracach Rady Nadzorczej. W czasie kontroli NIK dokonał zwrotu 846,67 zł z tytułu nienależnego wynagrodzenia.

6. W kontrolowanym okresie 2006-2008 Spółka stosownie do wymogów przepisu art.64 ust.1 pkt 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁴ badała i ogłaszała sprawozdanie finansowe za poszczególne rok obrotowy. Sprawozdania te zostały zbadane przez uprawniony podmiot wybierany każdorazowo przez Radę Nadzorczą, co odpowiadało wymogom zawartym w § 22 ust. 10 umowy Spółki. Biegli rewidentzi uznali, że sprawozdania finansowe za 2006 r., 2007 r. i 2008 r. zostały sporządzone prawidłowo. Zweryfikowane sprawozdania były opiniowane przez Radę Nadzorczą, a następnie zatwierdzane przez Zgromadzenie Wspólników PEC, co wypełniało wymogi odpowiednio art.219 § 3 i art.231 § 2 ust.1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych¹⁵.

7. W badanym okresie 2006-2008 Spółka dokonała łącznie 13 zmian zapisów w KRS, przy czym zmiany te nie obejmowały przedmiotu jego działalności. Kontrola wykazała, iż w 2008 r. Zarząd Spółki złożył 2 wnioski o wpis zmian do rejestru dotyczące zmian w składzie Zarządu i Rady Nadzorczej z opóźnieniem wynoszącym 20 i 5 dni w stosunku do

¹³ wyliczenie przybliżone $5/32 \times 244,8$ tys. zł

¹⁴ Dz.U. z 2002r. nr 76, poz. 694 ze zm.;

¹⁵ Dz.U. nr 94, poz. 1037 ze zm.;

7-dniowego terminu od dnia zdarzenia uzasadniającego dokonanie wpisu, ustalonego przepisem art. 22 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym¹⁶. Wskazany przepis nie przewidywał możliwości wydłużenia tego terminu, także z powodów wskazanych w czasie kontroli, tj. ze względu na objęcie jednym wnioskiem zdarzeń związanych z odwołaniem i powołaniem członków organów Spółki ze względów oszczędnościowych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Sporządzanie sprawozdań o udzielonych zamówieniach publicznych w zakresie określonym w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o oddzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania¹⁷ i przekazywanie tych sprawozdań Prezesowi UZP w terminie spełniającym wymogi art.98 ustawy Prawo zamówień publicznych¹⁸.
2. Składanie wniosków o wpis do Rejestru zmian podlegających rejestracji z zachowaniem 7-dniowego terminu wymaganego przepisem art. 22 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu, na podstawie art.62 ust.1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Prezesa w terminie 1 miesiąca od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust.1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust.2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

¹⁶ Dz.U. z 2007r. nr 168, poz.1186;

¹⁷ Dz.U. z 2006r. nr 155, poz. 1110 ze zm.;

¹⁸ Dz.U. z 2007r. nr 223, poz.1655 ze zm.;

